

LACAN OVER ANOREXIE SAMENVATTING

Jonckheere Lieven

mei 2016

1ste paradigma

voor terugkeer tot Freud – vanuit spiegelstadium

1935/1936 – 1938 (Famille)

- anorexie
fallische fantasma's (fellatio??)
- infantiele anorexie
 - Imaginaire:
suicide oral non violent = terugkeer tot moeder-imago
 - uitgangspunt: *insuffisance vitale*
 - *complexe de sevrage*
fixatie parasitaire *nourissage* / fixatie aan moeder-imago = eerste sociale band
 - 2 richtingen
 - normaal:
moeder-imago gesublimeerd → eigen 'persoonlijkheid' en echte sociale relaties
 - pathologie
individuele contingences maken van sevrage psychisch trauma → ??
 - geen echte sociale relaties, maar fixatie aan moeder-imago!!
 - geen eigen 'persoonlijkheid', maar moeder-imago proberen terugvinden!!
tendance psychique à la mort doordat moeder-imago de kloof van de *insuffisance congénitale* heropent
= (orale) *suicides non-violents*
 - *anorexies dites mentales* = hongerstaking
cf. Lacans ervaring: allemaal Joodse jongens!! (fixatie aan moeder??)
 - *toxicomanies par la bouche* = langzame vergiftiging
 - *névroses gastriques* (psychosomatiek? maagzweren) = hongersnoodregime
- Symbolische (afhankelijk van Imaginaire)
associatie met taalstoornissen
(weigering volwassen moedertaal = bij lalangue blijven – vanuit fixatie aan moederbeeld??)
 - stamelen
 - *parler 'bébé'*
(actieve) *opposition à adopter le langage adulte* (geen ontwikkelingsstoornis)

2de paradigma

terugkeer tot Freud – vanuit primauteit van het Symbolische

hysterische identificatie met anorectica

anorectica = phallus un peu maigre die succes heeft bij mannen die daar niets mee zijn

Direction 625-627 (1958)

- spirituele hysterica
 - man is echte genitaal
 - *mais elle ne veut pas être satisfaite sur ses seuls vrais besoins elle en veut d'autres, gratuits, et pour être bien sûre qu'ils les sont, ne pas les satisfaire désir = désir de caviar ... die ze niet wil*
 - verlangt Bw caviaar
- vriendin = *phallus un peu maigre* (anorectica? niet gezegd!)
 - mager ...
valt niet in de smaak van haar echte genitale poeper van een vent valt
wil die dan ook niet vetmesten met haar favoriete zalm
 - ... maar toch fallus
toch valt haar man op die vriendin

vraag van hysterische identificatie:

comment une autre peut-elle être aimée par un homme qui ne saurait s'en satisfaire?

tepel = a ↔ i(a)

Sém VIII, 448 (1961)

- objets (a) partiels
ontbreken in spiegelbeeld (cf. i(...)) → émergent in oerscène (= montage objets a)
- *nipple*
 - *nourrissage = rapport profond avec la mère*
– echter *exclusion nipple* moeder (uit beeld moeder??deel van kind??)
 - → anorexie = moeder heeft het vaak moeilijk om *nipple* door zuigeling te laten 'pakken'

fobie plagiaat = anorexie mentale (ironische diagnose)

Direction (1958)

fobie plagiaat = *anorexie mentale* (ironische diagnose)

- *anorexie=aversion quant au mental=cogiter*
- *voler (le) rien*

manger rien en omkeren almacht

Sém IV, 183-189, 346 (1956) – Sém V, 499 (1957) – Direction 627-628 (1958)

- 1ste logische tijd
 - Symbolische
 - Moeder = A *Réel* – capable de donner la satisfaction
 - Moeder wordt A *Symbolique* – waartegenover *Demande absolue* of *exigence S d'amour*
 - echter probleem met S moeder
 - dialectiek = *à la fois là et jamais là, fort/da*, afwezig/aanwezig – objet = S
 - kan altijd weigeren → moeder = almacht = *Wirklichkeit* (= *efficace+réalité*) = *surmoi*
toute-puissance de l'être réel dont dépend le don ou le non-don
 - gevolg voor *satisfaction symbolique*?
pijnlijke *déception=inassouvissement!*
 - Imaginaire
 - dubbelheid spiegelstadium
 - eenheid Ik ontstaat
→ triomf=*jubilation* tov overstijging angst *morcellement*, tov eigen lijf dat gehoorzaamt
 - eenheid object ontstaat
→ *défaite=impuissance* tov *totalité sous la forme du corps maternel qui n'obéit pas*
(depressieve positie MKlein)
- 2de logische tijd = 2 mogelijke reacties
 - 1ste reactie – compensatie voor ontgoochelend S object = regressie ('drift'??)
object bij Ander – en zoveel mogelijk van die A pakken
 - via S activiteit van *appréhension qui met l'enfant en possession de l'objet*
 - *écraser=étouffer cette déception=inassouvissement* via compensatie=*substitut*
nl *saisie orale van objet R de satisfaction* (*saturation=assouvissement* via borst of ander object) *activité érotisée sur le plan du désir*
 - *D d'amour s'écrase dans la satisfaction du besoin*
 - 2de reactie – weerstand tov almachtige activiteit van S moeder = anorexie
object bij subject – en zo goed mogelijk aan A onttrekken
(cf. psychose?? sujet a l'objet dans la poche → sujet a l'objet rien dans la bouche)
 - via S object of *objet annulé en tant que S nl 'rien'*
manger rien (reeds gezegd! waar??)
un Nichts essen – absence savourée comme telle
 - voordeel:
 - keert *dépendance* tov moeder om – moeder wordt afhankelijk van subject
– kind wordt *maître de la toute-puissance*
nu is moeder *à la merci des manifestations du caprice de l'enfant*
 - krijgt *témoignage* van liefde van moeder
(complete imaginarisering van het symbolische??)

anorexie = acting out = désir

Direction 627-628 (1958)

- *Autre*=moeder
 - *Demande* vanwege A (om te eten)
 - soort metafoor
 - *ce qu'elle n'a pas (rien)* → *gave l'enfant de la bouillie étouffante de ce qu'elle a (borst)*
 - *don de son amour* → *soins / nourrir avec le plus d'amour*
- sujet=kind: *anorexie mentale*
 - *refuser de satisfaire à la Demande de la mère*
 - *passions*
 - *haine* (tov moeder) *rend la monnaie de l'amour* (moeder een koekje van eigen deeg geven) tonen dat de A *rien* (*ce qu'elle n'a pas*) had moeten geven – dus soort *acting out*
 - *ignorance* (van moeder) *n'est pas pardonnée*
 - *désir*
 - *joue de son refus de la nourriture comme d'un désir*
 - *exige que la mère ait un désir en dehors de lui, parce que c'est la voie qui lui manque vers le désir*

anorexie = passion du rien

Ethique Brussel (1960)

désir zonder eigen object

→ accidenteel object ('normaal' of niet) *signifie les confins de la chose = rien*

→ passies moduleren hun spasme rond die *chose = rien* – *passions du rien*

- orale
 - rien = la privation où se révèle l'amour de l'A*
 - bij bouche la plus passionnément gavée* door moeder
- anale
 - rien = objet in geliefde cassette*

anorexie = désir

Sém VIII, 242 ev (1961)

- *échec de la rencontre des Demandes (rapport impossible!!)*
 - sujet met *D orale* om gevoed te worden – tov A=moeder *qui entend* daaronder schuilt een *désir* bij sujet
 - omkering: A=moeder vraagt sujet=kind om zich door haar te laten voeden *écrasement de la D du sujet dans la satisfaction* door moeder
 - door bevrediging *D du sujet* door A wordt bij sujet echter daaronder schuilend *désir* uitgedoofd
- en dus laat subject zich niet voeden = anorexie
 - refuse de disparaître comme désir du fait d'être satisfait comme D*

anorexie = désir

Sém IX (28/02/1962)

via anorexie onderscheid maken tussen *désir* en *besoin*

3de paradigma

objet a rien als cause du désir

(andere visie op désir – niet meer leegt van fallus, maar van objet a)

anorexie = désir

Sém X, 378-379 (1962)

spenen = *sevrage*

- *borst manque le lien plein à l'Autre*
- spenen is dus niet het verbreken van band met A
eerste ervaring van *cession* is reeds gesubjectieerd (nl deel van mijzelf)
cf. mimiek van *surprise* (trauma??)
- kind *se sèvre* = *joue à se détacher du sein et à le reprendre* (herhaling trauma??)
voldoende actief om het al over een *désir de sevrage* te hebben
komt tot uiting in anorexie

anorexie = manger rien

Sém XI, 95-96 (1964)

- *objet a*
 - *objet séparable*
a = cause du désir: sujet se sépare de l'objet a → sujet se constitue (comme désir)
 - *objet en rapport avec le manque*
a = symbole du phallus en tant qu'il manque
- *orale*
 - *objet séparable*
a = rien – ce dont le sujet s'est sevré n'est plus rien pour lui
 - *objet en rapport avec le manque*
objet du sevrage fonctionneert op niveau van castratie – als privatie
cf. *anorexie mentale: enfant mange le rien*

rien = soort stoplap

Sém XV (20/03/1968)

objet a = immuun voor negatie = *indéniable*

- *sein: je ne prends pas = anorexie mentale*
borst die kind moet nemen, waar het niet omheen kan???
borst altijd in de mond, als een *rien*, dat verstopt??
refus = moeten nemen??
- *fèces: je ne lache pas = avarice*
- *regard: je ne regarde pas* = iets waar men niet langs kan zien, dat *indéniable* is (*regard* waardoor men bekeken wordt??)
- *voix: je ne dis pas (non)*

anorexie: mijn dood = objet du désir de l'A

Sém XI, 194 (1964)

dialectiek aliënerie/separatie = *recouvrement de 2 manques* = *un manque recouvre l'autre*
manque engendré du temps précédent répond au manque suscité par le temps suivant

- 2de gemis
manque in A of manques du discours de l'A = désir de l'A
 - “il me dit ça, mais qu'est-ce qu'il veut?”
 - cf. kinderen “waarom?” = “pourquoi ... tu me dis ça?”
- 1ste gemis
eigen manque=disparition=mort = eerste object voor désir de l'A
 - “veut-il me perdre?”
 - 2 vormen
 - fantasma van *eigen manque=disparition=mort* in liefdesrelatie tot ouders
 - kan *eigen manque=disparition=mort* ook effectief als object tov *désir de l'A* aanbieden
= *anorexie mentale*

harmonie moederschoot?

clôture journée psychoses (1967)

- *fantasme postiche* (kunstmatig) in de PA: harmonie in de moederschoot!
- → *anorexie mentale* moet *bizarrierie* worden

4de paradigma
désir de savoir??

anorexie ontmoedigt *désir de savoir si elle mange* (bij zichzelf? bij moeder?)

Sém XXI, 1974

kinderen met *très peu pour moi*

- tov weten
 - A=moeder: *attribution désir de savoir à l'A*
cf. kinderen "waarom" – vanuit veronderstelling dat A wil dat het kind vraagt
 - *sujet: horreur de savoir*
très peu pour moi
- tov borst
 - A=moeder
 - (wil dat ik eet??)
 - wil weten of ik eet
 - *sujet:*
 - horreur tov eten = anorexie = *très peu pour moi*
 - *elle était tellement préoccupée de savoir si elle mange, que pour décourager ce savoir, ce savoir comme ça, désir de savoir, n'est-ce pas, rien que pour ça elle se serait laissée crever de faim, la gosse*
2 mogelijke interpretaties
 - anorectica laat zich zelfs sterven *pour décourager le désir de savoir de la mère si le sujet mange* (Dewambrechies?)
 - anorectica zelf altijd bezig met vraag of ze nu eet of niet (= ruminatie)
en probeert die eigen *désir de savoir* te ontmoedigen door te sterven (Cosenza)